

BYABLADET

november 2020

Vägarbete i Västra Skramträsk.

Foto: Ellinor Båverman

**SKRAM
TRÄSK
BYGDEN**

Skrämträskbygdens
Byaförening
www.skramtraskbygden.se

Novemberlotteri

Det blir inte något skyltsöndags-arrangemang i Skråmträsk men byaföreningen erbjuder ett Corona-säkert webb-lotteri med dragning av vinnare på "skyltsöndag". Från den 1:a till den 28:e november kan du köpa lotter på webbsidan <http://www.skramtraskbygden.se/lotteri>. Du som inte har tillgång till internet kan kontakta någon i byaföreningens styrelse för att köpa lotter. För varje lott betalar du 100 kr till Swish 123 085 19 72 eller plusgiro 137 65 61-5. Det blir tre vinster: två på 10% av intäkterna på lottförsäljningen och en på 30%. Säljs alla 100 lotter innebär det att två vinnare får 1000 kr och en vinnare får 3000 kr. Den 29 november kl. 19.30 direktsänds dragningen av vinnare på byaföreningens Facebook-sida. Vinnarna kommer att kontaktas och publiceras på byaföreningens [hemsida](#) samt [Facebook-sida](#).

Håkan

Adventsfika för SPF Seniorerna

Fredagen den 4/12 kl.13.00 blir det en träff för medlemmarna i SPF Seniorerna Skråmträskbygden i böhuset, Skråmträsk.Ulf Lundström, som skrivit en avhandling om ortnamn i Skelleftebygden, medverkar och berättar under rubriken "Ortnamn, ordspråk och folktrö". Alla bjuds på adventsfika.

För att kunna ordna allt så coronasäkert som möjligt, vill vi att du anmäler dig senast 27/11 till Birgitta Lundström, tel.: 070– 31 57 058. Välkommen till en mysig eftermiddag! [Reservation för att vi måste ställa in, beroende på coronautvecklingen.]

Styrelsen genom Ann-Gerd

Liften

Repliften i Liabacken har fått ett nytt rep och är redo för vintern. Om intresse för en ny utbildning finns, kontakta då någon i liftskötargruppen. Liftskötargruppen består av Emil Andersson, Jörgen Jonsson, Stefan Gellin och Marcus Carlsson.

Cecilia

Fastighetsbolaget

Tankstationen, och foderbutikens lokal, är en egen fastighet och den ägs av vårt fastighetsbolag. Tankstationen hyrs sedan ut till Skelleftebränslen som betalar en mindre summa till Fastighetsbolaget för varje liter bränsle som säljs. Ägandet av bolaget är fördelat på 588 aktier och det fördelar sig så här:

167 privatpersoner äger 264 aktier, 6 lokala företag äger 77 aktier och föreningar äger 247 aktier. Där är samfällighetsföreningen största ägare med 240 aktier.

Under tredje kvartalet 2020 slogs ett nytt rekord i bränsleförsäljning, 99 m³/månad, vilket innebär nästan 3 200 liter per dag! Av det så var 83% diesel. Det kan bero på vägbygget som påbörjades i byn men trenden har varit en ökad försäljning under hela året. Även om vi förstås måste komma bort från fossila bränslen så får vi väl glädjas åt att mycket av det som ändå tankas, tankas här i Skrämrträsk och att inkomsterna förr eller senare kommer till nytta i byn.

Per-Olov

Kyrkbäcken

Gilbert Johansson var ju länge ordförande för Kyrkbäckens intresseförening och han var ju också den som tog stort ansvar för att underhålla och utveckla platsen. Vid hans bortgång uppstod därför ett stort tomrum och många oroade sig för Kyrkbäckens framtid. Den 25 oktober hölls ett årsmöte i föreningen och nu verkar framtiden betydligt ljusare. En ny, stabil styrelse är på plats med Robin Tjärnström som ordförande och med Lennart Larsson som vice ordförande. Som tidigare är Martin Vågell kassör och Daniel Ledin sekreterare. Även Tore Furberg ingår i styrelsen. Fiskekort kommer att säljas av Tore Furberg, Fred Andersson, Martin Vågell, Gunnar Larsson, Daniel Ledin och Stig Larsson. Ny fisk har satts ut i höst och den 19 december får alla med fiskekort chansen att fånga en god middag, för då blir det fiskepremiär.

Per-Olov

Nyinflyttade

Anna (43) och Fredrik (45) Samuelsson har flyttat in i Valliden 49. De kommer närmast från Sunnanå, men Fredrik har sina rötter i Stockholm och Anna i Ursviken. I familjen finns även fem barn i åldrarna 16, 17, 17, 18 och 8 år. De har länge sökt efter en gård med lite mark och med lagom avstånd från Skellefteå. När de då hittade Valliden 49, så föll alla bitar på plats.

Fredrik jobbar som IT-säkerhetssamordnare åt Skellefteå Kommun och Anna arbetar som verksamhetsutvecklare åt iTid. På fritiden så ägnar sig Fredrik gärna åt jakt och skoterkörning medan Anna ägnar en stor del av sin fritid åt sin häst, men hon åker också gärna skidor. Hon ser fram emot att få testa Bjurfors elljusspår.

Sten

Gunnels museum

Den 29 september träffades ett 25-tal SPF seniorer vid Gunnels museum, mest som en social aktivitet med prat och fika utomhus, men vi kunde också titta runt i museet.

Det imponerande museum som Gunnel Johansson byggt upp behöver någon slags organisation för att kunna visas upp. Nu i coronatider är kanske behovet av visningar inte så stort men vi måste ju tro på att epidemin någon gång tar slut. Inom SPF seniorerna kommer det därför att bildas en grupp som ska kunna hjälpa till med visningar någon gång per år och när det kommer intresserade grupper.

Per-Olov

IFK Bjurfors

Den 5 oktober höll IFK Bjurfors sitt försenade årsmöte. För enkelhetens skull så beslöt man att tidigare val skulle kvarstå till nästa ordinarie årsmöte, som kommer att hållas i april/maj 2021. Detta innebar också att årsmötet blev rekordkort och avverkades på 55 minuter.

Lördag den 10 oktober hade man arbetsdag på Bjurfors IP. Dagen var välbesökt med drygt 20 personer som utförde en hel del arbete. Som vanligt så bjöds man på välsmakande hamburgare efter jobbet.

IFK Bjurfors klubblokal har genomgått en remarkabel förbättring på utsidan genom ett utmärkt måleriarbete utfört av Nyströms Måleri, Skråmträsk med Marcus Nyström i spetsen. IFK köpte klubblokalen 1965 och såvitt vi har kunnat få fram, så har den aldrig målats sedan dess, så man kan väl verkligen säga att det var på tiden.

Sten

Innebandy

Damerna har under hösten träffats och spelat innebandy på tisdagar i Skråmträsk gymnasal. Det har varit bra närvaro på träffarna. Nu när covid-19 tagit fart igen väljer de dock att göra en paus tills vidare.

Herrarna ses på onsdagar i Skråmträsk gymnasal klockan 19.30. Planen är att köra på till april ut. För att delta krävs medlemskap i IFK Bjurfors.

Cecilia

Från vildmark till jordbruksby, del 3: Andra storskiftet

År 1801, 33 år efter första storskiftet, hade antalet gårdar fördubblats till 16 gårdar. Eftersom mycket ny mark hade röjts till åker och slåttermarker var det nu dags för ett nytt storskifte. Den lantmätare som förordnats att utföra detta hette Strinnholm. Bönderna fick nu själva klassificera sin mark utifrån bördighet eller avkastning. Eftersom de inte visste om de skulle få behålla sin gamla mark var det svårt att veta om man skulle hålla upp eller hålla ner bördigheten, för när all mark var värderad så skulle den fördelas efter hur många mantal gården omfattade. (Mantalet var ett mått på hur stor del av byn man ägde. Delade man en gård så halverades mantalet.) Om man höll ner markens bördighet så kunde man få större areal men om marken tillföll någon annan så skulle ju den bonden få mera mark. När all klassificering var klar fördelade lantmätaren de olika markslagen mellan gårdarna.

Så här såg totalen ut:

Åker af gamla ägor	18 tunnland + 16,7 kappland = 7,7 hektar
Äng af gamla ägor	139 tunnland + 1,8 kappland = 57,6 hektar
Nya uppodlingar till åker	3 tunnland + 0,1 kappland = 1,2 hektar
Dito till äng	27 tunnland + 1,8 kappland = 11,2 hektar

Observera att man fortfarande bara hade ca. 8 hektar åker, alltså en halv hektar per gård. Man var fortfarande främst boskapsskötare.

På västra sidan hade nu uppodlingarna av slåttermarker kommit igång och några av gårdarna blev tilldelade rätt stora områden på den sidan av sjön. Det här skapade en del oro bland de andra bönderna:

"Därvid af jordägarna gjordes förbehåll att de alla tider måtte vara frikallade från deltagande uti uppbyggnad och vidmakthållande af någon väg väster eller söder om träsket, ifall Johan Andersson, Pehr eller Anders Larsson, och enkan Eva Hermansdotter å sine där undfäddade skiften vilja med sina gårdar avflytta att de själva skola vara förbundna väg uppöja och underhålla, hvarmed ovan nämnde jordägare nöjde förklarade."

Några år inpå 1800-talet flyttade flera gårdar till västra sidan och vägar bröts, kanske av de som flyttade dit.

En karta upprättades över den nya fördelningen av mark, men fortfarande var skogen gemensam och det verkade vara fritt fram att ta upp nya odlingar där marken inte var fördelad till någon gård. Behovet av nya lantmåteriförrättningar började uppstå ganska snart.

Per-Olov

Från vildmark till jordbruksby, del 4: Första laga skifte

År 1846 begärde Johan Larsson, en av bönderna i byn, att laga skifte skulle genomföras i byn. Vid ett laga skifte skulle all mark, även skogen skiftas. En anledning till att myndigheterna ville ha laga skifte var att det skulle underlätta virkesmarknaden. Träindustrier började växa fram och så länge som byarna ägde skogen gemensamt var det svårt att köpa virke från bondeskog. I en skrivelse till landshövdingen motsatte sig Skråmträsk byamän att det skulle genomföras laga skifte. De hävdade att avvittringen inte var fullständig. Det fanns områden där byns gränser var oklara och de var inte ordentligt uppmärkta i terrängen.

Hur det nu var så kom ett laga skifte igång 1846. En kommissions-lantmätare Widestedt åtog sig uppgiften.

En kommissionslantmätare var en fri företagare som själv finansierade förrättningen och fick betalt först när uppdraget var fullföljt. Förrättningen slutfördes 1848 och bönderna intog sina nya skiften. Året efter överklagades förrättningen av Olof Holmgren och han fick så småningom rätt, laga skiftet förklarades ogiltigt och ersättningen fick betalas tillbaka. Lantmätaren gick i konkurs och en av bönderna i Skråmträsk som hade borgat för Widestedt fick också gå från sin gård. Alltihop slutade i en stor oreda, för nu skulle man gå tillbaka till sina gamla ägor vilket orsakade många stridigheter, ovänskap och stämningar till tinget. Orsaken till den underkända förrättningen är inte helt klarlagd men den ansågs vara slarvigt utförd. En karta från förrättningen finns förvarad i byakistan (som nu finns hos folkrörelsearkivet).

Jakthistorier

Karl-Erik Boström har sammanställt ett flertal gamla och även nya jakthistorier från i år. Gamla och nya bilder från älgskytta, hur renoveringen av älgskyttebanan gått till osv. Allt finns inlagt på tre usb-stickor som finns att låna gratis på Ingers loppis fr.o.m. 17 november. Bor man i stan kan man kontakta Karl-Erik Boström på 070-696 32 63. OBS! Ta med egen usb isåfall. Mycket trevlig läsning!

Cecilia

EFS

5/12 kl. 17.00	Barngruppernas julfest. Karin Carlsson.
25/12 kl. 8.00	Julotta. Karin Carlsson.
6/1 kl. 11.00	Karin Carlsson, Fishermans friends.
17/1 kl. 11.00	Gudstjänst

Det kan bli någon onsdagsträff. Trivselträffar bestämmer vi från gång till gång. Så länge pandemin fortsätter har vi inte servering, men vi hoppas att det snart ska bli bättre så vi får gott fika till mötena.

Inger Lundström

Årsmöten

- Bönhusföreningens årsmöte blir den 7/2 klockan 11.00.
- EFS årsmöte blir den 14/2 kl. 11.00. Karin Carlsson talar.

Inger Lundström

Visdomsord

Om du tror att du är för liten för att göra skillnad, försök att sova med en mygga i rummet.

Regina

BYABLADET ges ut av Skråmträskbygdens byaförening som verkar för utvecklingen av byarna som ingår i Skråmträsk skolområde.

Är du inte redan medlem i Skråmträskbygdens Byaförening så kan du betala årsavgiften på **plusgiro 137 65 61-5** eller till **swishnumret 123 149 24 79**.

Årsavgift: 100 kr/person eller 250 kr/familj.

Byabladdets redaktion: Håkan Nordmark, Regina Lindgren, Per-Olov Andersson, Cecilia Burlin, Ann-Gerd Antonsson och Sten Sjöberg.

Utgivningstillfällen: februari, april, juni, september och november.